

LETNO TRAJNOSTNO POROČILO DESTINACIJE RADOL'CA

Leto: 2024

Poročilo zajema uresničevanje nalog, zadanih v akcijskem načrtu za leto 2024, poleg njih pa še druge aktivnosti, ki so bile na območju Občine Radovljica na področju trajnosti izvedene v preteklem letu. Z izvedenimi nalogami smo lahko zadovoljni.

V preteklem letu smo tako na javnem zavodu Turizem in kultura Radovljica kot tudi na Občina Radovljica nadaljevali z zastavljenimi projekti na področju ohranjanja narave, zaščite kulturne dediščine, uvajanja zelene energije in energetske učinkovitosti ter urejanja komunalne ter druge infrastrukture. Nadaljevali smo tudi z mehкими vsebinami osveščanja, obveščanja ter spodbujanja k bolj trajnostnemu delovanju turističnih ponudnikov, gostov na destinaciji ter tudi prebivalcev. Januarja smo, tako kot vsako leto, pripravili pregled turističnih števil, obiska gostov in nočitev v preteklem letu. Podatki so primerljivi s preteklimi leti.

V preteklem letu je mesto Radovljica prejelo tudi nagrado Zlati znak gostoljubnosti, ki jo podeljuje TZS, kar je rezultat dobrega dela vseh vključenih v turistično ponudbo in razvoj destinacije.

Med neizvedenimi nalogami izpostavljamo predvsem kazalnike na področju ločenega zbiranja odpadkov na javnih površinah. Celovito reševanje problematike predstavljamo v leto 2025, smo pa v letu 2024 analizirali ravnanje z odpadki na največjem dogodku, Festivalu čokolade. Tudi to problematiko bomo postopoma naslavljali v prihodnjih letih.

V preteklem letu 2024 poudarjamo projekte povezovanja, ki zasledujejo tako cilje trajnostnega turizma kot Turistične strategije Občine Radovljica in sicer:

- **LAS EKO Okusi Slovenije**

Gre za projekt, ki smo ga izvajali že tudi v letu 2023, v začetku leta 2024 pa z izdajo kulinarčne brošure zaključili. Projekt predstavlja kulinarčno ponudbo destinacije, razvili pa smo tudi dva nova turistična produkta. Projektne aktivnosti so bile sofinancirane s sredstvi Evropske unije.

- **Družinska doživetja v Kropi**

Tudi za ta projekt, katerega osrednji del predstavlja ureditev tematske poti po Kropi z ureditvijo majhnega parka ob Bodlajevem vigenjcu smo pridobili sredstva na razpisu in sicer sredstva Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport. V letošnjem letu smo pripravili načrte

in dovoljenja za ureditev parka, pridobili del vsebin za interpretacijo ter uredili in posodobili manjšo info točko ob avtobusni postaji v Radovljici in namestili dve kolesarski tabli v Kampu Šobec ter v River Campingu Bled.

- **Meet & Create in Radol'ca**

V novem produktu, ki povezuje ponudbo za manjše zaključene skupine v mestnem jedru Radovljice smo povezali muzeje ter ponudnike kulinarike in doživetij v Radovljici. Cilj je spodbuditi in povečati obisk Radovljice v času izven glavne turistične sezone, povezovanje partnerjev na trgu ter dvig dodane vrednosti. V Radovljiški graščini smo jeseni organizirali dogodek za turistične agente in jim predstavili našo ponudbo. Agenti so določene ponujene produkte že ponudili na trgu.

Poročilo o uresničevanju Akcijskega načrta za trajnostni razvoj destinacije Radol'ca

V letu 2024 smo v celoti izvedli 33 sklopov aktivnosti, ki so po večini del rednih dejavnosti občine in zavoda za turizem, nekaj pa je enkratnih nalog, ki smo se jih lotili z namenom spodbujanja trajnosti pri partnerjih na destinaciji. 31 aktivnosti je bilo vključenih v Akcijski načrt, dve pa sta bili dodani na novo. To sta Obveščanje o varnem obisku gora ter Analiza odpadkov na Festivalu čokolade.

Poleg tega smo pričeli z izvajanjem treh aktivnosti, ki pa smo jih oziroma jih bomo zaključili oziroma nadaljevali v letu 2025. V celoti neizvedena naloga iz akcijskega načrta je le ena – uvedba ločenega zbiranja nalog iz akcijskega načrta. Prav tako ena aktivnost je bila preoblikovana, in sicer izvedba Akcijskega načrta za invalide.

1. DESTINACIJSKI MANAGEMENT

PREDANOST IN ORGANIZACIJA

Izobraževanje koordinatorja	✓
Zelena koordinatorica se je udeležila dveh izobraževanj na temo trajnosti, in sicer prvo izobraževanje je bilo na temo Zero Waste v turizmu, drugo pa je potekalo v sklopu Akademije za trženje v turizmu, ki jo vsako leto organizira Slovenska turistična organizacija.	
Izobraževalne delavnice za ponudnike	
V letu 2024 smo delavnico načrtovali v novembru, a smo jo zaradi višje sile prestavili in izvedli v januarju 2025.	
Srečanja ob začetku sezone	✓
Za ponudnike nastanitev smo pripravili eno skupno srečanje ob začetku sezone, in sicer junija. Na srečanju je bil prisoten tudi župan Občine Radovljica. Nastanitvam smo predstavili poleg poletnih produktov tudi aplikacije za pohodništvo, akcijo PZS o varnem obiskovanju gora ter osnutek novega zakona o gostinstvu.	

NAČRTOVANJE IN RAZVOJ:

Popis turističnih zmogljivosti na način, kot določa standard	✓
Popis na način, kot ga določa standard je pripravila vodja zelene ekipe.	
Letno poročilo o izpolnjevanju ukrepov akcijskega načrta	✓
Poročilo o uresničevanju akcijskega načrta za leto 2023 je bilo objavljeno na naši spletni strani, posredovali pa smo ga tudi županu Občine Radovljica ter svetnikom občine.	
Spremljanje obiska v destinaciji	✓
Poročilo o turističnem obisku smo pripravili v januarju ter ga objavili na spletni strani destinacije. Med letom smo o turističnem obisku poročali medijem v izjavah za medije ter v sklopu novinarskih konferenc.	
Monitoring zadovoljstva obiskovalcev	
V letu 2024 smo pričeli z izvajanjem anketiranja obiskovalcev, vendar število vrnjenih anket še ni zadostno za realno sliko. Z anketiranjem nadaljujemo v letu 2025.	
Decentralizacija in desezonalizacija	✓
V letu 2024 smo še naprej izvajali aktivnosti za spodbujanje obiska v času izven glavne sezone s prireditvami kot so Festival čokolade, Kulinarična jesen v Radol'ci ter drugi manjši dogodki. Izvedli smo tudi nekaj plačljivih promocijskih aktivnosti, ki so goste iz Avstrije vabile v destinacijo spomladi in jeseni. S sredstvi razpisa MGTŠ za vlaganja v turistično infrastrukturo smo uredili informacijsko točko v bližini radovljiške avtobusne postaje, ki spodbuja k obisku okoliških zanimivosti. Prav tako smo v kampu Šobec ter v River kampu Bled namestili kolesarske table, ki prav tako spodbujajo k obisku podeželja. Za goste kampa Šobec smo med junijem in septembrom organizirali dvakrat tedensko vodene izlete v Begunje in Kropo z namenom decentralizacije destinacije. Poleti smo ponujali vodene ogledne Kroke ter Gradu Kamen za vse obiskovalce.	
Obveščanje o varnem obisku gora	✓
Na letnem srečanju pred turistično sezono smo obveščali tudi o varnem obisku gora ter z nastanitvami podelili aktivnosti ter povezave do pravih informacij. Promovirali smo predvsem akcijo PZS Varno v gore, ki smo jo delili tudi v rednih e-novicah za turistično gospodarstvo.	
Vključitev izobraževalnih vsebin v publikacije in info table	✓
Na informacijske table smo vključili namige za trajnostni obisk. Prav tako smo tovrstne vsebine vključili tudi v tiskovine.	
Smernice za turistične vodnike in agencije	✓
V 2024 smo pripravili smernice za organizirane skupine in turistične vodnike, ki povzemajo ključne napotke za organizatorje potovanj, od možnosti parkiranja avtobusov in javnih sanitarij do obnašanja ob obisku. S smernicami bomo v prihodnjem letu seznanili ponudnike atrakcij, gostinstva ter vodenih ogledov na destinaciji. Kot člani regije Julijske Alpe smo tudi partner pri organizaciji izobraževanj za vodnike po območju Julijskih Alp.	

SPREMLJANJE IN POROČANJE

Poročilo o kazalnikih in doseganju ciljev	✓
Poročilo o doseganju ciljev akcijskega načrta je bilo objavljeno na spletni strani destinacije. Je pregledno in jasno.	

2. NARAVA IN KRAJINA

NARAVA IN NJENO OHRANJANJE

Ohranjanje narave	✓
Na pobudo prebivalcev se v letih 2023 in 2024 izvaja 27 projektov participativnega proračuna, med njimi so na pobudo občanov tudi taki, ki skrbijo za boljše in bolj ohranjeno okolje: zasaditev novih dreves v mestu, dokončanje in ureditev izvira v Cizlju, ureditev struge potoka Lipnica. V letu 2024 je bila urejena struga potoka Lipnica.	
Invazivne rastline	✓
Občina Radovljica je v letu 2024 obveščala občane o invazivnih rastlinah s poudarkom na portalu invazivke.si, ki je nastal v sodelovanju Gozdarskega inštituta Slovenije, Zavora RS za varstvo narave, Zavoda Symbiosis in Zavoda za gozdove Slovenije. Članek o tem je bil objavljen na občinski spletni strani ter v časopisu Deželne novice.	

DOŽIVETJA V NARAVI

Spremljanje ponudbe konjeništv	✓
Destinacija je v letu 2023 naredila popis ponudnikov konjeništv, v letu 2024 smo obiskali eno od lokacij, nadaljevali pa bomo v letu 2025.	

3. OKOLJE IN PODNEBJE

Svetlobno onesnaževanje	✓
V sklopu Projekta za moj kraj je bila izdelana strokovna podlaga za omejitev svetlobnega onesnaževanja oglasnih panojev v večernih in nočnih urah v Lescah.	
Ločeno zbiranje odpadkov na frekventnih turističnih točkah	
Koši za ločeno zbiranje odpadkov – še ni izvedeno, s Komunalno Radovljica se bo v letu 2025 preučilo smiselnost nameščanja košev za ločeno zbiranje odpadkov glede na izkušnje občin, ki so uvedle koše za ločeno zbiranje na javnih površinah.	
Evalvacija Festivala čokolade z vidika odpadkov	✓
V letu 2024 smo v sodelovanju z društvom Ekologi brez meja naredili posnetek stanja našega največjega dogodka z vidika ravnanja z odpadki. Na prireditvi, ki je z vidika ravnanja z odpadki izjemno zahtevna, smo analizirali zbrane odpadke. Na dogodku je bilo sicer zbranih skupaj 871,9 kg odpadkov oziroma 0,03 kg na obiskovalca. Čeprav rezultati analize	

niso zadovoljivi, saj je bilo ločenih le slabih 58 % odpadkov, nam je analiza dala dobre usmeritve za ravnanje v prihodnjih izvedbah dogodka.

Uporaba kozarcev za večkratno uporabo na dogodkih

JZ Turizem in kultura nadaljuje z uporabo plastičnih kozarcev za večkratno uporabo na dogodkih. Kozarce si obiskovalci lahko izposodijo ali pa na dogodke prinesejo svoje kozarce. V letu 2024 smo zalogo kozarcev dopolnili z novimi kozarci, ki imajo ustrezne certifikate. Pri organizaciji poletnih koncertov na trgu smo k uporabi kozarcev za večkratno uporabo spodbudili tudi gostinskega ponudnika na trgu.

Izgradnja kanalizacije

V letu 2024 je bila zaključena prva faza izgradnje komunalne infrastrukture v Kamno Gorica. Za drugo fazo, ki obsega območja na obrobju kraja, je v pripravi projektna dokumentacija.

Izdelana je bila študija Idejne rešitve odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode za vasi Mlaka, Zadnja vas, Srednja vas in Slatna.

ENERGIJA, TRAJNOSTNA MOBILNOST IN PODNEBNE SPREMEMBE

Dostopnost z javnim prevozom

Tudi v letu 2024 smo **spodbujali k obisku Radovljice z vlakom**. Pridružili smo se akciji Zgodovinskih mest Slovenije pri spodbujanju obiska mest z vlakom. V Radovljici sta sodelovala dva muzeja, ki sta obiskovalcem z vlakom ponujala ugodnejšo vstopnico. V času Festivala čokolade smo še posebej vabili na dogodek z vlakom. V ta namen smo s **Slovenskimi železnicami pripravili posebej ugodne pakete**, ki pa zaradi naknadne informacije o popravilih na progi kasneje niso bili promovirani.

Med 15. junijem in 15. septembrom smo za goste Kampa Šobec in River Campa Bled **dvakrat tedensko organizirali shuttle prevoze na podeželje** z namenom razpršitve obiska na glavnih turističnih točkah ter skupnega prevoza v manj dostopne kraje. Izleti v Kropo in Begunje, ki so vključevali lokalnega vodnika in vodenje, so bili zelo dobro obiskani in so bili za goste, ki so imeli Kartico gosta, brezplačni.

Spodbujanje kolesarjenja in pešačenja med domačini

V letu 2024 so bile v sklopu participativnega proračuna urejene pohodne poti in razgledne točke na območju Radovljice (Voljčev hrib), v Kropi je bila pripravljena projektna dokumentacija za dograditev pločnika ter cestne razsvetljave na šolski poti, na Brezjah pa projektna dokumentacija nove poti do slapu Peračica. Urejeno je bilo tudi območje Pustega gradu.

V občini se še naprej vzdržuje in ohranja tudi sistem izposoje koles in e-koles, ki je pretežno namenjen domačinom.

V 2024 so bile na odseku lokalne ceste Zapuže - Podvin označene ločene površine za kolesarje. Za izboljšanje prometne varnosti v okolici šol je bil pri Ekonomski gimnaziji in

srednji šoli Radovljica preurejen prehod za pešce preko Gorenjske ceste, pri Srednji gostinski in turistični šoli Radovljica uvedena slepa cesta z izhodom za pešce in kolesarje, pri OŠ F. S. Finžgarja Lesce pa je bilo nameščen stacionarni radarski merilnik. Za izboljšanje prometne varnosti pešcev in kolesarjev je bil na javni poti ob vznožju Oble Gorice v Radovljici odpravljen promet vožnje motornih koles.

Prometna strategija občine

Občina Radovljica je v letu 2024 začela s pripravo celostne prometne strategije s cilji za obdobje naslednjih sedmih let. Varen in urejen promet prispeva h kakovosti življenja, saj odpira možnosti večje aktivnosti na vsakdanjih poteh vsem, ki si tega želijo, ter dopušča oblikovanje občanom prijaznejšega okolja. S pomočjo občinske celostne prometne strategije se bomo posvetili izzivom na področju prometa s ciljem zmanjšanja motornega prometa in emisij, s tem pa prispevali k čistejšemu okolju ter manjši porabi omejenih virov energije.

Teden mobilnosti

V sklopu **Evropskega tedna mobilnosti 2024** smo tudi letos spodbujali k spreminjanju potovalnih navad v bolj trajnostne. Organiziran je bil skupen tradicionalni kolesarski izlet ob dnevu brez avtomobila ter dirka v klanec Radolški KRONOkiloMETER. Ob Evropskem tednu mobilnosti so tudi letos sodelovale šole z organizacijo t.i. »Pešbusa«, katerega namen je, da se otroci v tem tednu podajo v šolo peš v organiziranih skupinah. V vrtcih pa so organizirali pogovore in delavnice na temo škodljivega vpliva prometa, učenja o varnosti pešcev in kolesarjev ter spodbujanja prihoda v vrtec peš.

Zelena energija

V letu 2024 so bile **sončne elektrarne nameščene na streho Zdravstvenega doma Radovljica ter streho podružnične šole v Begunjah**, leta 2025 pa se projekt nadaljuje z namestitvijo še na OŠ Lipnica ter OŠ Radovljica ter na objektih vrtcev v Lescah, na Posavcu ter v Radovljici. Sončne elektrarne za skupnostno samooskrbo bodo prispevale k večji rabi obnovljivih virov energije in bistveno zmanjšale stroške električne energije v javnih objektih v lasti občine. Projekt je sofinanciran z nepovratnimi sredstvi Ministrstva za okolje, podnebje in energijo.

Menjava sijalk

Občina Radovljica je v letu 2024 zamenjala 99 neustreznih sijalk javne razsvetljave z varčnimi LED svetilkami.

Priprava in potrditev LEK

V letu 2024 smo naročili izdelavo LEKa in aktivno sodelovali pri pridobivanju potrebnih podatkov in njegovi pripravi. Izdelan je osnutek dokumenta, ki je v usklajevanju in bo dokončan v letu 2025

4. KULTURA IN TRADICIJA

Obnova spomenikov in kulturne dediščine

Obnova kulturne dediščine se je nadaljevala v Kropi, kjer se že nekaj let postopoma obnavlja **Klinarjeva hiša** v kateri domuje Kovaški muzej. V letih 2023 in 2024 sta bila sanirana oporni zid in brežina za objektom, zgrajen je bil nov zunanji dostop za evakuacijo iz drugega nadstropja, izvedena statična sanacija objekta in obnovljena fasada, vključno z novoodkritim arkadnim zunanjim hodnikom, zamenjavo stavbnega pohištva z replikami in restavriranjem kamnitih okenskih okvirov, vhodnega portala in fasadnih štukatur.

V Kropi se je nadaljevala tudi **obnova kulturnega doma**. V letih 2023 in 2024 je bil obnovljen balkon, zaodrje in orkestrska jama, urejena je bila toplotna izolacija stropa in prezračevanje.

Turizem Radovljica je v sklopu projekta Družinska doživetja v Kropi pripravil projektno dokumentacijo za ureditev prostora v okolici Bodlajevega vigenjca, dela pa bodo narejena v letu 2025.

Za grad Kamen je bila izdelana prva **mapa konservatorskega načrta**, urejeno je bilo območje Pustega gradu.

V Begunjah se ureja grobišče talcev, v teku je obnova Muzeja Talcev. V letu 2024 so potekali intenzivni pogovori za financiranje in ureditev dediščine Jožeta Plečnika (paviljona Brezjkanka in Jožamurka)

Tudi v letu 2024 je Občina Radovljica objavila razpis za dodeljevanje nepovratnih sredstev za sofinanciranje obnove nepremičnin, razglašeni za spomenik oz. enoto kulturne dediščine.

Pridobivanje sredstev za obnove in ureditve

Turizem Radovljica je bil uspešen pri prijavi na razpis Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport s projektom Družinska doživetja v Kropi, ki poudarja kulturno in tehniško dediščine Kroke ter nadgrajuje turistično ponudbo kraja.

Občina Radovljica je pridobila sredstva za obnovo Kulturnega doma v Kropi ter Klinarjeve hiše v Kropi.

Spodbujanje tradicije in rokodelstva

Tudi v letu 2024 smo spodbujali prodajo lokalnih izdelkov v TIC Radovljica ter na dogodkih v organizaciji javnega zavoda.

Pri decembrski okrasitvi smo tudi leto povabili k sodelovanju slikarko Meto Šolar, ki je poslikala okna, slikar in kipar Nikolaj Mašukov pa je izdelal unikatne jaslice za trg pred radovljiško cerkvijo.

Rokodelstvo smo vključili tudi v nov produkt Meet&Create, ki je zasnovan za skupine MICE ter za manjše organizirane skupine. Produkt poudarja ustvarjalnost in tradicijo destinacije.

5. DRUŽBENA KLIMA

Participativni proračun

V letu 2024 so bili prebivalci občine pozvani, da predlagajo projekte za participativni proračun. Prijavljenih je bilo 50 predlogov, občani pa so med njimi izglasovali 18 takih, ki bodo izvedena v prihodnjih dveh letih.

Programi za ranljive skupine	✓
Tudi v letu 2024 je občina izvajala sofinanciranje programov in projektov za ranljive ciljne skupine (Oživimo srce, Prostofer, Mladinski dnevni center KamRa, Medgeneracijski center, Šentgor, Varna hiša in Materinski dom Gorenjska, Skupnost žarek, Reintergracijski center).	
Ekonomski učinki turizma – turistična taksa	✓
Občina Radovljica spremlja gibanje prihodka od turistične takse.	
Akcijski načrt za invalide	
V akcijskem načrtu ukrepov za trajnostni razvoj destinacije je bil predviden akcijski načrt za invalide za območje Radovljice in Lesc. V letu 2023 je bila Radovljica vključena v analizo stanja na tem področju. Rezultati so bili zadovoljivi, Radovljica in Lesce pa sta vključena v multimodalno stičišče dostopnosti javnega prostora (https://www.dostopnost-prostora.si/). Stičišče omogoča interaktiven pregled stanja in ovir za različne oviranosti v prometu, parkirna mesta za invalide ter dostopnost javnih prostorov za gibalno ovirane. Pri javnih projektih se investicije načrtuje z mislijo na dostopnost, kar je zapisano tudi v Razvojnem programu občine. Poseben akcijski načrt za invalide trenutno ni potreben.	

POSLOVANJE TURISTIČNIH PODJETIJ & KOMUNIKACIJA

Izobraževanje ponudnikov o trajnostnem poslovanju in obveščanje	✓
Preko e-novic ponudnike obveščamo o aktualnih razpisih na tem področju ter jih spodbujamo k odločanju za trajnostne certifikate ter delovanje. Spodbudili smo jih k sodelovanju v projektu First Mile in Cross-ReTour. Za sodelovanje v projektu First Mile se je odločil en ponudnik iz destinacije (Tradicija Avsenik).	
Trajnostni namigi in spodbujanje obiskovalcev k trajnosti	✓
Za ponudnike nastanitev smo pripravili nalepke s trajnostnimi namigi ter plakat. Cilje je bolj trajnostno naravnano obnašanje obiskovalcev ki spijo na destinaciji. Tiskovine smo pripravili v decembru razdelili pa jih bomo v začetku leta 2025.	
Trajnostni certifikati in spodbujanje kakovosti	✓
Na destinaciji je bilo v letu 2024 5 turističnih ponudnikov s trajnostnim certifikatom . To so Kamp Šobec, Gostišče Kunstelj, Hotel Linhart, Gostišče Tulipan in Gostišče Draga. Hiša Linhart je v letu 2024 ponovno pridobila Michelinovo zvezdico in tudi zeleno zvezdico za trajnost. Kakovost kulinarčnih obratov spodbujamo z znamko Okusi Radol'ce. V letu 2024 je en nov gostinski obrat pridobil pozitivno oceno uveljavljenih kritikov (Vila Podvin).	
Obveščanje obiskovalcev o trajnosti	✓

Poudarke o trajnostnem obnašanju na destinaciji vključujemo v tiskane publikacije ter osveščamo z objavami na spletni strani ter na družabnih omrežjih. Tudi letos smo objavili več objav na to temo.

Poročilo pripravila: Kaja Beton, zelena koordinatorica destinacije
30. januar 2025